

Bildande av naturreservatet Västlands, Vamlingbo socken, Gotlands kommun

---

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Västlands
<i>Kommun</i>	Gotland
<i>Socken</i>	Vamlingbo
<i>Läge</i>	Ca 3,5 km SV om Burgsviks samhälle, ca 4 km NV om Vamlingbo kyrka och knappt 400 m från havet (se översiktskartan, bilaga 1).
<i>Kartblad</i>	Ekonomiska kartbladet 05I4j (058 49), Sigrajvs
<i>Gräns</i>	Ytterkanten av den heldragna linjen på bifogad karta, bilaga 2.
<i>Area</i>	40,2 hektar
<i>Berörda fastigheter</i>	Vamlingbo Västlands 1:13 Vamlingbo Västlands 1:15 Vamlingbo Sigfride 1:52
<i>Markägare</i>	Vamlingbo Västlands 1:13: Staten genom Naturvårdsverket Vamlingbo Västlands 1:15 och Sigfride 1:52: Per-Erik Ahlér, Sigfride, Vamlingbo, 620 10 Burgsvik.
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

27.3.2000

231-1362-99

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), att förklara det på bifogade karta, bilaga 2, avgränsade området som naturreservat med de föreskrifter som anges nedan.

Naturreservatets namn skall vara *Västlands*.

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla de natur- och kulturmiljövärden och den biologiska mångfald som är knuten till områdets varierade kulturlandskap med en blandning av skog, myr och öppna betesmarker. Detta syfte skall nås bl a genom vidmakthållande av beteshävderna och restaureringar av de igenvuxna alvarmarkerna.

Med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m meddelar Länsstyrelsen nedan angivna föreskrifter för reservatet.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m, att fastställa till beslutet fogad skötselplan (bilaga 4). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen (s. 4).

Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten för markägare och andra sakägare att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. dra fram mark- eller luftledning,
3. anlägga väg eller stig,
4. gräva, schakta, fylla ut, borra, spränga eller på annat sätt skada mark,
5. anordna upplag,
6. avverka levande eller dött träd, markbereda, skogsodla eller utföra andra skogsbruksåtgärder,
7. tillföra växtnäringsämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel,
8. nydika eller rensa befintligt dike,
9. föra motordrivna fordon utanför den körväg som korsar fastigheten Vamlingbo Västlands 1:13.

Utan hinder av dessa föreskrifter får naturvårdsförvaltaren vidta de skötselåtgärder som anges i bifogade skötselplan

27.3.2000

231-1362-99

Med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet att tåla sådana intrång som att

1. Reservatsgränsen markeras
2. Skyltar med information om reservatet sätts upp.
3. Betesdrift (inklusive bibehållande och underhåll av befintligt stängsel) sker inom området.
4. Buskröjning sker inom området.

Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. föra eller parkera motordrivna fordon utanför den parkeringsplats som markerats på bifogade karta, bilaga 2,
2. bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller dött träd eller buske,
3. plocka eller gräva upp växter,
4. avsiktligt skada, döda eller samla in djur,
5. göra upp öppen eld.

Skälen för beslutet

Området ligger inom område av riksintresse för såväl naturvården som friluftslivet enligt 3 kap 6 § miljöbalken, till mindre del även inom område av riksintresse för kulturminnesvården.

Alvarmarken i den västra delen av reservatet ingår i ett objekt (nr 91001) som i Länsstyrelsens ängs- och hagmarkinventering bedömts ha högsta värde (= klass I).

Reservatets våtmarker ingår i ett objekt (nr 05I4J03) som i Länsstyrelsens våtmarksinventering bedömts ha särskilt högt naturvärde (klass 1).

Beskrivning av området

Landarealens fördelning på naturtyper

Skog (delvis sumpskog): 15,9 hektar

Myr: 11,1 hektar

Alvarmark: 9,1 hektar

F d åker: 3,9 hektar

Annan öppen mark: 0,2 hektar.

De olika naturtypernas utbredning framgår av kartan, bilaga 3.

Geologi och hydrologi

Reservatet ligger på en höjd av 3-5 m över havet med de högsta delarna i nordväst och sydost.

Den västra delen av reservatet omfattar delar av det 1,5 km långa stråk av agmyrar som löper i nordostlig-sydvästlig riktning mer eller mindre parallellt med och 500-1000 m innanför stranden, och här består underlaget huvudsakligen av torv.

Den sydöstra delen av reservatet ligger däremot på ett underlag av sand och märglig kalksten.

Höst, vår och vinter sker en kraftig vattengenomströmning genom områdets myrar, som avvattnas via en smal bäck som rinner ut i havet i den inre delen av Snäckvik.

Växtlighet

Knappt 40% av reservatets yta täcks av skog, som helt består av björk och tall. En påfallande stor andel av såväl björkarna som tallarna har dubbla eller till och med flerdubbla stammar, troligtvis beroende på att de blivit fårbetade på plantstadiet. Vissa skogspartier är tämligen blöta och har karaktären av sumpskog. Skogen har ett bitvis ogenomträngligt tätt buskkikt bestående av enar, som troligen har vuxit upp i ett öppet beteslandskap men som nu för en tämligen tynande tillvaro i skuggan under björkarna och tallarna.

Alvarmarken i nordväst är måttligt-starkt igenvuxen med en och slån men har fortfarande en kärlväxtflora som domineras av ljusälskande och hävdgynnade arter som fårsvingel, ängshavre, vårbrodd, slankstarr, vitmåra, gulmåra, backtimjan, axveronika, S:t Pers nycklar, johannesört och tulkört. Här växer även rödlistade arter som flockarun och lökgamander.

27.3.2000

231-1362-99

Myrens vegetation domineras helt av ag, på ett par ställen med inslag av vass.

Djurliv

Inga inventeringar av områdets djurliv har företagits, men av fåglar häckar bl a grågås, skogssnäppa och gärdsmyg.

Fornminnen m m

Inga registrerade fornlämningar finns i området.

Framför allt i den södra delen av området finns ett flertal stenmurar (stenvastar) och odlingsrösen. Även alvarmarken i väster avgränsas delvis av stenmurar.

Redogörelse för ärendet

Fastigheten Vamlingbo Västlands 1:13 köptes in av Naturvårdsverket 1977.

Hela det nu aktuella området stängslades in 1993 och har sedan 1994 årligen betats med får.

På den södra delen delen av området, d v s fastigheten Vamlingbo Västlands 1:13, genomfördes en omfattande röjning under början av 1999.

Ett förslag till beslut om bildande av naturreservat utarbetades av Länsstyrelsen i början av 1999 och sändes ut på remiss den 4 november 1999.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet (se bilaga 5).

Beslut i detta ärende har fattats av t f landshövding Jan Björklund. I handläggningen har medverkat länsjägmästare Charlotta Kabo Stenberg, byrådirektör Stellan Hedgren och naturvårdsdirektör Per Hansson, föredragande.

Jan Björklund

Per Hansson

Bilagor

BESLUT

6 (6)

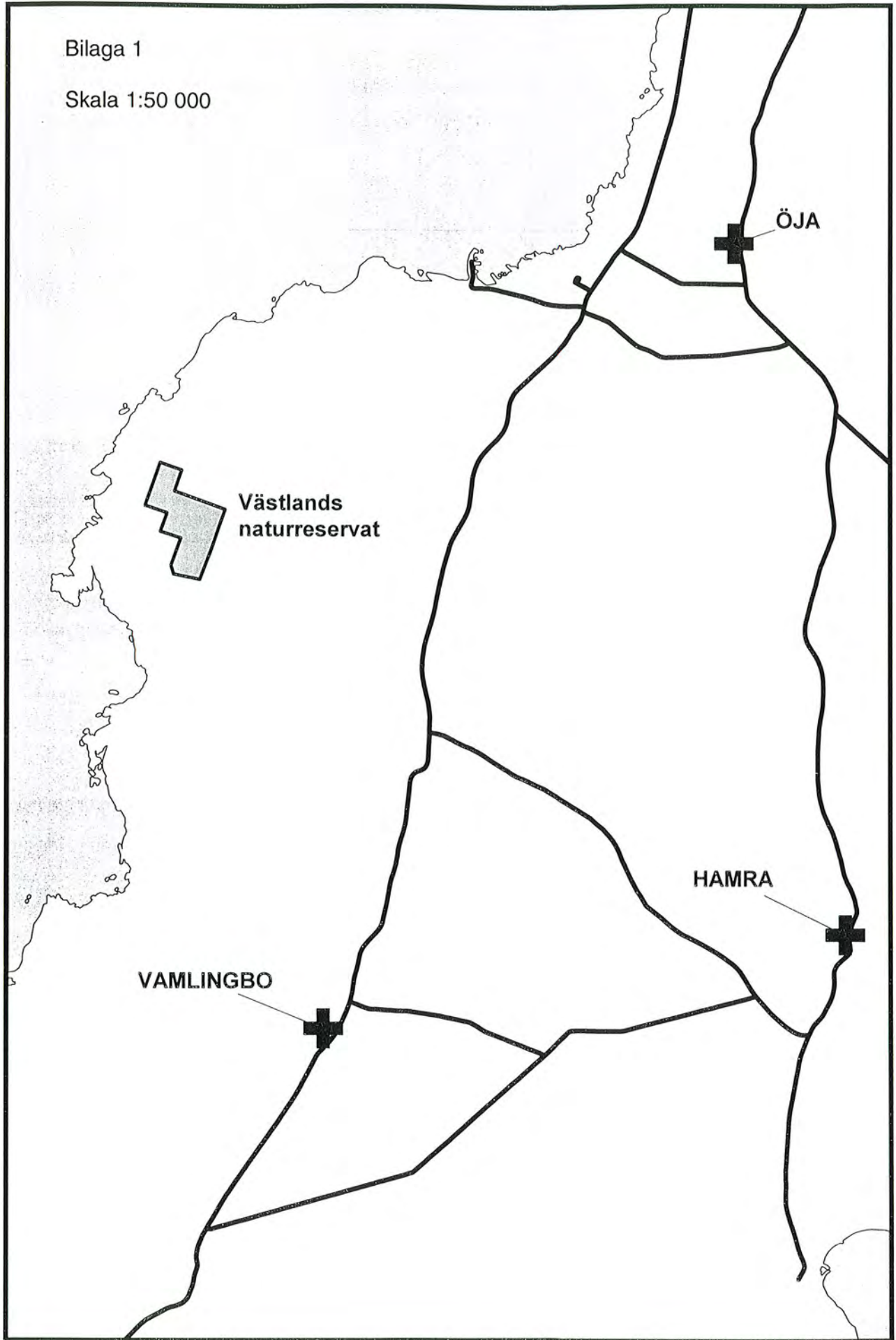
27.3.2000

231-1362-99

1. Översiktskarta
2. Karta visande reservatets avgränsning
3. Karta visande olika naturtypers utbredning
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

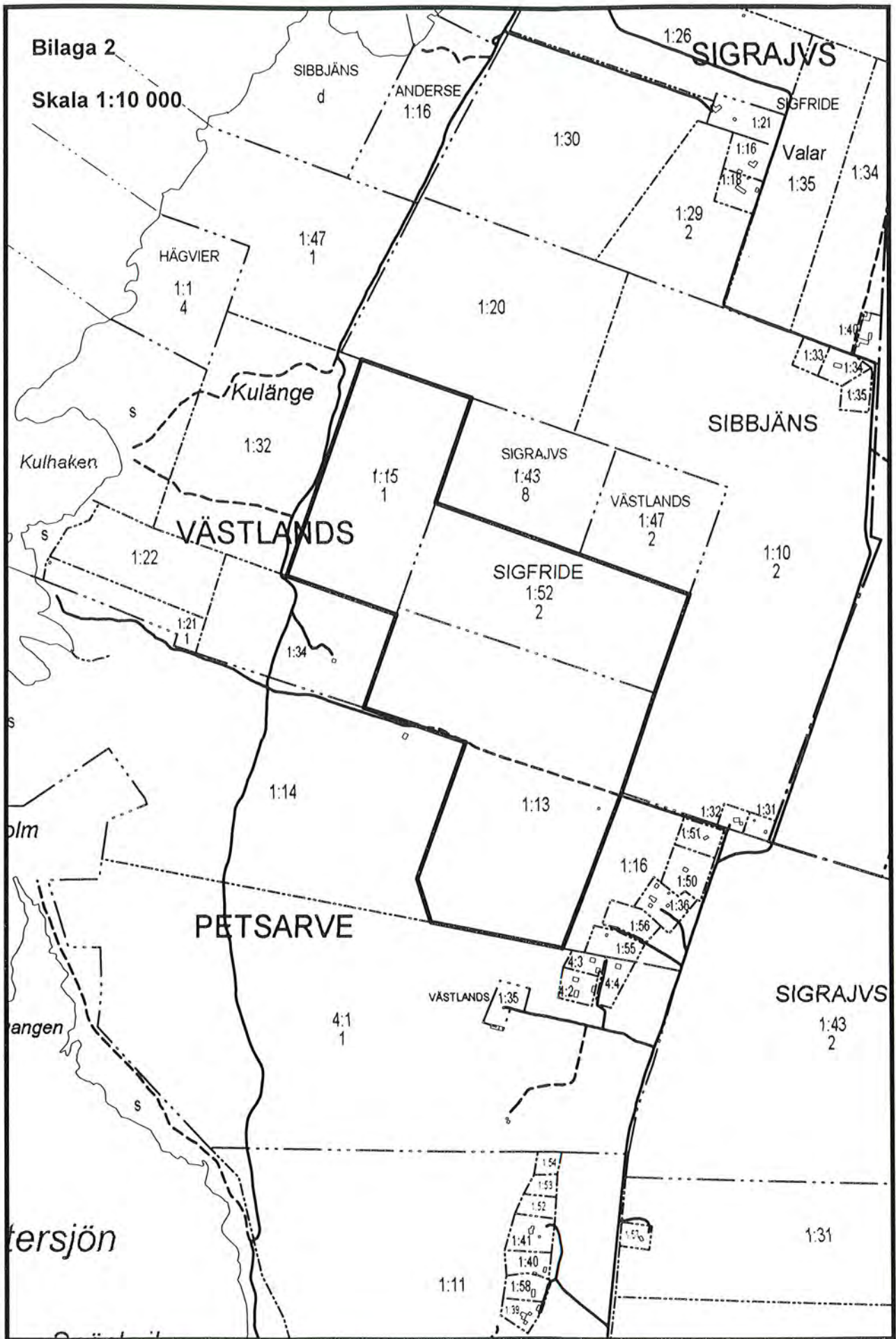
Bilaga 1

Skala 1:50 000

Bilaga 2

Skala 1:10 000

Teckenförklaring

 Skog

 Alvarmark

 F d åker

 Myr

Bilaga 4:
Skötselplan för Västlands naturreservat

Förord

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Gotlands län. Samråd har skett med bl a Naturvårdsverket och Gotlands kommun.

Innehåll***I Nuvarande förhållanden***

1. Markanvändning
2. Tillgänglighet
3. Anordningar för besökare

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1. Naturvårdsförvaltning
2. Markering av reservatets gräns
3. Skötsel
4. Tillgänglighet
5. Anordningar för besökare
6. Tillsyn
7. Dokumentation
8. Ekonomisk utredning – beräknade kostnader för skötseln av reservatet

III Källor

I Nuvarande förhållanden

1 Markanvändning

2.1 Skogsbruk

Den skog som finns i området tycks helt och hållet ha vuxit upp efter det att det tidigare betet upphört och utgör alltså en första generationens skog. Inget skogsbruk verkar ha förekommit i området.

2.2 Jordbruk

På den östra delen av fastigheten Vamlingbo Västlands 1:13 finns några åkrar, som dock inte har brukats under de senaste 30 åren och som före 1999 års röjning var starkt igenväxta.

Under de senaste fem åren har hela området betats med får. Betesintensiteten har under denna period uppgått till ca 10 000-16 000 fårbetesdagar (= antalet vuxna får x antalet betesdagar) per säsong.

2.3 Befintliga byggnader och anläggningar

Söder om fällan/parkeringsplatsen, d v s på fastigheten Vamlingbo Västlands 1:13 står en mindre, tämligen förfallen bod. I övrigt finns inga byggnader eller andra anläggningar inom området.

2 Tillgänglighet

Området kan nås via den enskilda och tämligen dåliga grusväg som från Västlands gård löper norrut mot Valar längs den västra sidan av Mjölhatteträsk liksom även från den ännu sämre körväg som från Valar löper söderut längs stranden.

3 Anordningar för besökare

Saknas. Den fälla som byggdes vid den östra änden av den väg som korsar reservatet kan dock även nyttjas som parkeringsplats.

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1 Naturvårdsförvaltning

Länsstyrelsen i Gotlands län skall svara för naturvårdsförvaltningen av reservatet.

2 Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (SNV:s handbok "Skyltar i naturskyddade områden", avsnitt 5).

3 Skötsel

3.1 Målsättning

Det övergripande målet med reservatets skötsel är att genom fortsatt beteshävd och vissa röjningar bevara och utveckla områdets natur- och kulturmiljövärden och att bevara områdets hävdgynnade fauna och flora..

3.2 Skötsel

Området skall även fortsättningsvis betas med får, om möjligt i kombination med nöt. Betesintensiteten bör uppgå till minst motsvarande 15 000 får-betesdagar per säsong.

Ytterligare röjning bör genomföras på de delar av området som inte röjdes vårvintern 1999. Mest angeläget är att röja alvarmarken i nordväst. Den är i dag starkt igenvuxen med en, och en röjning skulle både förbättra betet och gynna alvarfloran. På sikt är det även önskvärt att röja bort en stor del av buskskiktet inne i skogen på fastigheten Sigfride 1:52.

4 Tillgänglighet

4.1 Målsättning

Eftersom området ligger avsides och inte är speciellt lämpat för att ta emot större mängder besökare, finns det ingen anledning att öka tillgängligheten.

5 Anordningar för besökare

5.1 Målsättning

5.1.1 Information

Armerad plastskylt i storlek A2 med information om reservatet framställs av Länsstyrelsen. Skyltar sätts upp i anslutning till den väg som korsar reservatet.

5.2 Vägar och parkeringsplatser

Den nuvarande fällan/parkeringsplatsen liksom nedre delen av den skogsväg som leder ned till parkeringsplatsen bör grusas upp för att förbättra bärigheten och framkomligheten.

6 Tillsyn

Länsstyrelsens ambulerande tillsynsman svarar för tillsynen av reservatet.

7 Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder, kostnaderna för dessa och hur de har finansierats samt förhållanden som hotar naturvårdens intressen.

8 Ekonomisk utredning – beräknade kostnader för skötseln av reservatet

Länsstyrelsen har nedan gjort en beräkning av kostnaderna (i 2000 års penningvärde) för skötseln av reservatet.

Skötselåtgärd	Engångs-kostnad (kr)	Årlig kostnad (kr)
Framställning och uppsättande av informationsskyltar	30 000	
Grusning av väg och parkeringsplats	10 000	
Röjning	80 000	
Naturvårdstillsyn		5.000
Summa	120 000	5 000

BESLUT

5 (6)

27.3.2000

231-1362-99

Samtliga angivna åtgärder skall bekostas av staten genom Naturvårdsverkets anslag "Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden".

Utöver dessa kostnader tillkommer stöd till bete, som förutsätts komma att bekostas av det svenska miljöstödsprogrammet.

BESLUT

6 (6)

27.3.2000

231-1362-99

III Källor

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2000. Områden av riksintresse för naturvård i Gotlands län enligt 3 kap 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 1991. Ängs- och hagmarker på Gotland. Del 5, Storsudret.

Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. – Länsstyrelsen i Gotlands län.